

Kaip protas, taip ir patyrimas neleidžia mums tikėtis, kad tautos dora bujotų ten, kur tikybiniai principai atmetami.
Geo. Washington.

DRAUGAS

LITHUANIAN DAILY FRIEND

KAINA 2 CENTAI
PRICE 2 CENTS

CHICAGO, ILL., PETNYCIA, RUGPJUCIO (AUGUST) 31 D. 1917 M.

Entered as Second Class Matter March 31, 1916, at Chicago, Illinois under the Act of March 3, 1879.

METAI-VOL. II. No. 206

KORNILOVO PULKAI MAIŠTUS KELIA

Rusų kareiviai valdo Gelsingforsą

PRAMATOMA NAUJA REVOLIUCIJA RUSIJOJE

RUSŲ PULKAI NENORI NELEIDŽIA SUOMIAMS MUSTIES.

Petrogradas, rugp. 31. — Tokšani apylinkėse, Rumunijos fronte, išnaujo rusų du pulkai apėjo savo apkasius ir betvarkę pabėgo į užpakalines pozicijas. Tai padarė, kuomet austrai-vokiečiai buvo stoje atakoję prieš juos.

Pabėgusių pulkų vieton pasiūsta kiti kareivių pulkai, kurie stojo mušni už apleistus apkasius.

PRAMATOMA NAUJA REVOLIUCIJA.

Copenhagen, rugp. 31. — Bulgarijos socialistas Kirkov Berlyne „Vossische Zeitung“ sandarbininkui pasakė, kad Rusijoje turėsianti įvykti nauja revoliucija. Šita sukelsia socialistai bolševikai, katrie ten šandie žiauriai persekiojami.

Revoliucijos kibirkštis pakilsianti iš Kronštado, kur yra stiprus rusų karės laivynas. Kronštado garnizonas simpatizuoja bolševikams. Tenai pasekmingai darbuojasi Lenino šalininkai.

KARĖS STOVIS KAZANIUJE.

Petrogradas, rugp. 31. — Kazanių aną dieną pakilo didelis gaisras. Dang namų išdegė. Daugelis gyventojų sužeista. Mieste paskelbta karės stovis.

RUSAI ATBLOKŠTI IŠ TRECHTI.

Berlynas, rugp. 31. — Rusai atblokšti iš Trechti, pietinėj Rumunijoje, ir nustumti atgal per augštas ant Suchitza klonio.

SMARKUS MUŠIS EINA VERDUNO FRONTE.

Berlynas, rugp. 31. — Verduno fronte seka smarkus artilerijų mušis, kurs nežinia kuo turės pasibaigti.

VOKIEČIAI VEIKIA TIES NIEUPORTE.

Londonas, rugp. 31. — Vokiečių artilerija smarkiai veikia ties Nieuport, pranešama oficialiai. Oras labai blogas. Siaučia vėsula ir lija.

PASIBAIGĖ SUVAŽIAVIMAS MASKVOJE.

Petrogradas, rugp. 31. — Rusų tautos atstovų suvažiavimas Maskvoje pasibaigė ir ministerių pirmininkas Kerenskis kol-kas paliko savo vietą.

Sugrįžęs iš suvažiavimo Kerenskis pažymėjo, kad nors suvažiavimas buvo trūkšmingas, tačiau galų-gale tarp atstovų įvyko taika. Senoji vyriausybė paliko savo vietą. Jos svarbiausia pareiga saugoti revoliucijos vaisius ir tęmyn, kad kokie kenksmingi šaliai gaivalai nesukeltų kontrrevoliucijos.

Anot Kerenskio, dabartinę laikiną rusų vyriausybę paremia visi šalies gyventojai.

Bet nieko tikrai nežinoma, kas gera nuveikta tame Maskvos suvažiavime.

REZIGNUOJA KANADOS PREMIERAS.

Ottawa, rugp. 31. — Kanados ministerių pirmininkas Borden padavė savo rezignacijos raštą. Parlamento jo rezignaciją priėmė ir laikinai ministerių pirmininku išrinktas Sir Robertas.

VOKIETIJOS KANCLIERIS BRUSSELYJE.

Amsterdam, rugp. 31. — Iš Berlyno gauta žinia, kad į Brusselį, iškelia Vokietijos kanclieris Michaelis. Jis noris susipažinti su užimtos Belgijos stoviu.

JAPONIJA SIUNČIA NAUJĄ MISIJĄ.

Tokyo, rugp. 31. — Japonijos parlamentas siunčia naują misiją į Ameriką. Šita misija atstovaus Japonijos liaudį. Dabar viešinti Amerikoje misija atstovauja tik vyriausybė.

POINCARE ATŽYMEJO PETAINĄ.

Verdunas, rugp. 31. — Prancūzijos prezidentas Poincaré rugp. 29 d. asmeniškai atžymėjo prancūzų armijų vadą gen. Petainą. Intelek jam Garbės Legijos kryžių. Atžymėtas už vokiečių įveikimą Verduno fronte pastaromis dienomis.

PERTRAUKĖ POSĖDŽIUS PARLAMENTO TO KOMITETAS.

Berlynas, rugp. 31. — Vokietijos parlamento viršaus komitetas pertraukė savo posėdžius. Nesusirinko anksčiau, kaip tik bendrai su parlamentu ateinančio mėnesio pabaigoje.

Paskutiniam savo posėdyje komitetas tarėsi apie cenzūros ir karės stovio įstatymus, kuriuos norima žymiai pakeisti.

LIETUVIŲ PABĖGIMAS RUSIJOJE.

Narvos miestą yra 160 verstų nuo Petrapilio prie geležinkelio, kurs ant Rygos eina. Šiame mieste yra keli dideli Krengolinškos maunų faktūros fabrikai, kuriuose audžia gelumbes, materijas, visokius audžius ir kitus audimus. Dirbti priima ne tik suaugusius, bet ir vaikus ir mergaites nuo 12 metų ir iki seniausiam amžui; kas tik nori dirbti tai sulgy savęs darbą gauna. Fabrikuose dirba ant dviejų atmainų po 8 valandas. Darbai nesunkūs, mokama gerai: prastiems darbininkams į dieną arba už 8 val. po 3 rub. 10 k., 50, — 80 kp. ir lig 5 r., darbininkams po 2 r. 20 kp. 50 k., — 80 ir po 3 r. 40 kap. vaikai ir mergaitės nuo 12 metų kà po 4 val. į dieną dirba, gauna po 1 r. 50 k., 80 ir 2 rub., o dar šiomis dienomis fabrikuose padidės mokesčiai beveik dvigubai. Ant naujų dirbamų geležinkelio taipgi daug žmonių ir moterų darbininkų reikalaujama. Vyrams ant geležinkelio moka po 3 rub. ir 5 r. o moteriškoms po 2 r. Kas dirba ant paminėtų fabrikų tiems duoda butus (kvatieras) tenpat; tam dykai maloka, šviesa elektrikos, vanduo iš sienos. Kas nori gali mieste nusisamdyti, nes yra ir nebrangios kvatieros. Taipgi katrie dirba ant tų fabrikų tai daug pigiau gauna pirkti duoną, miltus, bulves, cukrų, visokių audeklų, drabužių ir kitų daiktų. Darbų čia užtekina visur yra; o žmonių mažai. Labai daug visur reikalaujama, tik ant fabrikų dviejų turbut 18 tukstančių žmonių, o tik trys dalys tėra. Maistas čion ne toks brangus kaip kitur, pirkty visko daugiau yra, ne kaip kitur ir nereikia eilioj stovėti kaip kituose miestuose. Čionai yra graži nauja bažnyčia, katra gegužės mėnesiui lietuvių papuošė gražiais vainikais; prabaštėlis lietuvis kun. Senkevičius, vikaras lenkas ir klierikas ant vasaros atvažiavęs yra lietuvis darbštus, kurs puikiai ant vargonų griežia ir chorą veda, o lietuvių daugiausiai pabėgėlių, apie 300, bet daug yra tokių, kad nenori prisipažinti lietuviais, bet vadina save lenkais ar gudais.

Čia vietiniai žmonės daugiausia igamiai (estonai, darbštus žmonės). Yra trys pašalpos komitetai: tremtinių, vaikų iki 12 metų ir negalintiems dirbti. Pašalpų duoda, ne po mažiau kaip kitur, taigi reikty lietuviams pasinaudoti čionykšėmis patogiomis aplinkybėmis ir važiuoti ant darbo Narvon.

PREZ. WILSONAS NEATMETE POPEŽIAUS PASIULYKIMO TAIKINTIES.

Washington, rugp. 31. — Turintieji artimus ryšius su šalies vyriausybe amerikoniški politikai tvirtina, jogei nei pats prezidentas Wilsonas savo atsakymo šventajam Tėvui neskaito jokio pasiulijimo atmetimu. Wilsonas savo atsakyme tik išdėstė, kokiomis sąlygomis Suv. Valstijos su tikty taikinties. Taitai taikai duris neuždaryta ir Wilsonas visuomet pasirengęs priimti taikos sąlygas iš kitos pusės.

Be to vietos diplomatinuose rateliuose apkalbama faktas, kad Suv. Valstijos neturi jokios sutarties su tarkininkais, kurie kiti be kitų yra pasižadę nesitaikinti su Vokietija.

Todel Suv. Valstijos yra liuosos, nesurištos jokiomis sutartinimis su tarkininkais. Tas reiškia, kad jos visuomet gali atskiriai taikinties su Vokietija, jei tik pastaroji apsiimty išpildyti statomus jai reikalavimus.

TEIS TEXASO GUBERNATORIŲ.

Austin, Tex., rugp. 31. — Ateinantį pirmadienį Texaso valstijos senatas, kaip angščiausias valstijos teismas, teis savo gubernatorių Ferguson, kurs laikinai atšalintas nuo gubernatoriavimo už prasižengimus.

VOKIETIJA NUSILEIDŽIA ARGENTINAI.

Buenos Aires, rugp. 31. — Argentinos su Vokietija nesutikimai už laivų skandimą pasibaigė. Vokietija davė atsakymą Argentinai, pasižadėdama atėityje nepaliesti Argentinos prekybos laivų. Už vieno laivo nuskaudinimą pasižadėjo atlyginti.

Tėčiau diplomatiniai ryšiai su Vokietija pasilieka pertraukti.

VOKIETIJOS ATSAKYMAS POPEŽIUI SU LAIKOMAS.

Copenhagen, rugp. 31. — Berlyne „Kreuzzeitung“ tvirtina, kad Vokietijos atsakymas popežiui taikos reikale nebūsiąs pasiūstas anksčiau, kaip tik už kokių 10 dienų.

Vokietija su Austrija atsakymo reikale jau sutiko. Visa sunkenybė palikusi esitarti su Turkija, be kurios Vokietija nenori, nieko visuomet kalba savo tarkininkų vardu, bet pirmiau pasiklausia anų įgaliojimo.

Washington, rugp. 31. — Vakar vyriausybė šių metų kviečių bušelniui nuskyrė \$2.20 kaip mažiausią kainą.

4,000 KAREIVIŲ BUSIĄ SUSAUDYTA?

Taip esąs parėdęs Kerenskis

Londonas, rugp. 31. — Čia pradžia mirties bausmės su gauta žinia, kad rusų tautos grąžinimui rusų kariuomenės atstovų suvažiavimas Maskvoje pasibaigęs ministerių pirmininko Kerenskio parėdymu susaudyti 4,000 rusų kareivių, katrie dalyvavo suirutėse bėgant nuo austrų-vokiečių Galicijos ir Rumunijos frontuose.

„Šitas parėdymas labai giliai įžeidžia mūsų sielas. Bet del šalies gelbėjimo reikia juos visus išžudyti.“ pasakęs Kerenskis. Pirmiausia busiū sušaudyti tie kareiviai, katrie pastaromis dienomis pamestę savo pozicijas Rumunijos fronte. Paskui bus nužudyti kiti, katrie leido austrams-vokiečiams atsiimti iš rusų Galiciją ir Bukoviną. Tuo budu bus padaryta masinė kareivių žudyma.

Tokias žinias su pasididžiavimu ir džiaugsmu skelbia Londonas. Nes nuo Rusijos veikimo karės laukuoje priklauso Anglijos likimai. Todel Londonui ir yra reikalias džiaugties, kad Kerenskis su Kornilovu žada masinę kareivių žudymą.

AUSTRIJOS ANGLEKASIAI BADMIRIAUJA.

Basilea, Šveicarija, rugp. 31. — Austrijos viešųjų darbų ministeris Hamman pranešė, kad pargabenti iš mūsų linijų 12,500 anglekasių, kurie turėjo pagelbėti anglių kasimą, taip badu primarinti, kad ilgas laikas jie negalės imties jokio darbo, kol neatsigaus. Ministerio nuomone, anglekasių reikia prideramai aprūpinti maistu, jei norima tikėtis iš jų darbo našumo. Tai galima padaryti kadir kitų gyventojų lėšomis, ty. sumažinti kitiems gyventojams maisto poreijas.

Manoma, kad Austrijos vyriausybė paims savo kontrolen visas anglekasyklas, nes anglių stoka vis labiau atjančiama.

VOKIEČIŲ SEIMININKAVIMAS BELGIJOJE.

Amsterdam, rugp. 31. — Vokiečių karės teismas pamerkė sušaudyti Belgijos miestelio Hamont majorą už tai, buk jisai gelbėjęs belgams pabėgti į Olandiją. Kitu du žmogu nubausa kalėjimu lig gyvos galvos. Iš judviečių vienas yra kunigas.

Londonas, rugp. 31. — Austrai oficialiai praneša, kad jie Isonzo fronte vienurkitur laimi mušius. Ypač austrams geriau ėmė sekities, kuomet jie susilaukė stiprios pagelbos. Italų užpuolimo laikotarpis baigiasi.

Aberdeen, Md., rugp. 31. — Ant Pensilvanijos geležinkelio bėgantis traukinis užmušė 7 žmones, kurie važiuojo skersai geležinkelį.

DALIS SAN GABRIELE PAIMTA.

Copenhagen, rugp. 31. — Iš Cologne pranešama, kad italai dalį kalno San Gabriele jau paėmė nuo austrų. Austrai iš ten atsimečia be didesnio pasipriešinimo.

— New York, rugp. 31. — Vakar čionai parodavo 25,000 milicianų. Jie veikiai iškeliaus karės laukar.

TRIS POLICMONAI PAŠAUTA.

Vakar vienuose namuose ties Thomas gatve policija užtiko pavojingą piktadarį Wheed. Norėjo jį suimti. Bet šis nepasidavė gražumui. Pradėjo šaudyti į policiją, apšaučėsi namus. Po poros valandų apgulimo piktadaris pasidavė. Tai padarė turbūt nėtėkęs kuo šaudyti. Pašovė jis pirmiau 3 policmonus.

Wheed su kitais piktadariais intariamas dviejų žmonių nužudyme aną dieną, kuomet plėšikai užpuolė Brink's Express Co. automobilį, kuriuo buvo gabinama suvirė 8 tukstančiai dolierių.

Wheed'o namuose atrasta daugelis auksinių pinigų. Be abejonės tai bus paimti iš paminėtos ekspresinės kompanijos automobilius.

ORAS.

Rugpjūčio 31, 1917 m. Chicago ir apylinkės. — Šiandie gražus oras ir šilčiau; rytoj vėsiau ir gali but lietaus.

Temperatura vakar augščiausia 68, žemiausia 62 laipsniai.

"DRAUGAS"
Lietuvių Katalikų Dienraščio
Mūsų kasdienis lietuvių dienraščio
Mūsų.
Prenumeratos kaina:
Chicagoje metams \$6.00
6 mėnesiams \$3.00
3 mėnesiams \$1.50
Kitose R. V. miestuose metams \$6.00
6 mėnesiams \$3.00
3 mėnesiams \$1.50
Kavergo laida \$2.00
Perkant atskirais numeriais visur
po 2c.
Prenumerata mokama tikais. Laikas
skaitosi nuo užsakymo dienos,
ne nuo Naujųjų Metų. Norint permai-
nyti adresą, visada reikia prisiųsti ir
seną adresą. Pinigai geriausia siu-
sti "Money Order" arba įdėdami pinigų
į registruotą laišką.
Redakcijai prisiųsti raštai ir
korespondencijos negrąžinami, jei
autorius, atsakydamas toki raštu, ne-
pažymi ir neindėda krasos ženkliu
sugrąžinimui. Visokias reikalias kre-
piančias adresuokite:
DRAUGAS PUBLISHING CO., INC.,
1800 W. 46th Street, Chicago, Illinois
Tel. McKinley 4114.

"DRAUGAS"
Lithuanian Daily Friend
Published daily except Sundays by
DRAUGAS PUBLISHING CO., INC.,
1800 W. 46th Street, Chicago, Illinois.
Tel. McKinley 4114. Established 1903
Terms of Subscription: In Chicago
by mail or carrier per year \$6.00
Outside Chicago by mail \$4.50
Thursday edition \$2.00. At News
Stands 2c. a copy. Advertising rates
on application.

MIESTO OFISAS
(Downtown Office)
328 Reaper Block
72 W. WASHINGTON ST.

TAIKAI DURIS ATVIROS.

Vakarykščiame "Draugo" numerį paskelbta prezidento Wilsono atsakymas Šventajam Tėvui į taikos pasiūlymą. Amerikos spauda visaip rašo apie tą atsakymą. Visai apie jį kalba ir žymesnieji šios šalies vyrai. Didžiūna tą prezidento atsakymą išgirdia. Sako, tai žymiausias šios galybės istorinis dokumentas. Kiti priešingai atsiliepia.

Prezidento Wilsono atsakymas lietuviams tiek apėina, kiek jame yra pažymėta, kad Suv. Valstijos kariauja ne tik už didesnių, bet ir mažesnių tautų laisvę. Pastarųjų tarpe mes esame. Nors prez. Wilsonas kaip šitai, taip ir kituose savo karės dokumentuose Lietuvos nepripažįsta, bet esame dėkingi, kad už stiprų pažymėjimą, kad Suv. Valstijos kariauja už pavergtųjų tautų laisvę.

Tečiau reikia liusti, kad prez. Wilsonas tuo atsakymu nors ir neatmeta Šv. Tėvo pasiūlymą taikintis, bet pabrėžia, kad taikintis dar neatėjęs laikas. Suv. Valstijos pirmiau nori sutruškinti Vokietijos valdančiąją jėgą ir tik paskui stoti derybos su pačia vokiečių tauta.

Ar pasiseks Suv. Valstijoms su talkininkais intinkinti vokiečių tautą, kad jinais šiandien gyvena autokratizmo priespaudoje, ar pasiseks tą tautą atskirti nuo jos garbinamojo kaizerio, kuriam ji yra dėkinga už dabartinį savo stiprumą ir galingumą, ne mūsų dalykas. Bet tikrai yra žinoma, kad prez. Wilsono atsakymas tolesniai praręs karę, kurios pabaigos visas pasaulis ištroškės.

Nežiūrint to visa, taika yra galima ir jai Baltųjų Rumų, Washingtono, duris visuomet stovi atviros.

Reikia tikėtis, kad Šv. Tėvo taikos reikale pradėtos pastangos bus varomos ir toliaus. Reikia laukti, kad abipusiai nusileidimai trumpu laiku suartins ka-

riajamies šalis ir šitos susimanyt taikos mintimis.

Dabar svarbiausia bus tas, kuomet nugirsti Vokietijos atsakymą popiežiui. Anot telegrafų, tą atsakymą tvarkas parlamento komitetas su vyriausybės atstovais. Tatai atsakymas tvarkomas ne kaizerio, bet pagal prezidento Wilsono išreikšto jo atsakyme noro vokiečių tautos atstovų. Manoma, kad vokiečių atsakymas nebus sausas. Jie be kitko pastatys principiales taikos sąlygas. Šitas jų sąlygas Šv. Tėvas praneš talkininkams. Su šiuo tatau, rasi, ir prasidės konkretiškesnis veikimas.

Šimtai milijonų žmonių su didžiausiu pasilgimu laukia tos laimingos valandos, kuomet kariaujančios tautos pagaliau tars: gana kariauti.

Gal toji svarbi valanda jau nebetoli. Duok, Dieve, kad rengiamojo Bažnyčios Kunigaikščio pasidarbavimas kuoveikias atneštų pagėdaujamuosius vaisius.

THOMPSON PRIEŠ- NASI KAREI.

Chicagos majoras Thompson posėvei priešingai kare. Kuone visi angliški laikraščiai jį užtai vadina kaizerio šalininku ir daro jam kitokius priekaištus. Bet majoras to nežiuri. Jis dažnai viešai išreiškia savo pažiūras karės žvilgsniu. Majoras Thompson sako, jogei jis jokiu būdu negali sutikti su šalies vyriausybės politika, ypač reikale siuntimo kareivių į Europą. Jis tvirtina:

"Tegu kareiviai pasilieka savo šalį. Jie neturi būti siunčiami į užsienius. Jei šalies gyventojams būtų leista tam klausime balsuoti, kiltų protestas ne tik prieš kareivių siuntimą, bet ir prieš karę."

Thompson tvirtina, jogei "doleriniai patriotai" už tai jį norėtų pasiųsti kalėjimui. Tačiau jis nesibiją kalėjimo. Verčiau jam eiti kalėjimui, negu išsidėti savo pažiūrų, surištų su šalies politika.

Sako:
"Yra žmonės, kurie dienomis ir naktimis šukauja apie patriotizmą, nes iš karės daro gerus pinigus. Pasmierkia jie tuos, katrie priešinasi kare, kadangi tas su mažina jiems progą pasipinigiuti."

LIETUVISKŲ SOCIALI- STŲ LAIKRAŠČIŲ "SVIETIMAS."

Vienas socialistų laikraštis savo tamsuoliams sumulkiintiems skaitytojams nusiskundžia, kad, girdi, aplink anglekasyklas, kaip antai Pensilvanijos mažesniuose miesteliuose, gyvenantieji lietuviai esą taip tamsūs, kad į savo namus neįsileidžia nei vieno socialistiško laikraštėlio. Girdi, tokius lietuvių kapitalistai myli, nes juos galima kaip patinkamai išnaudoti. Girdi, tokie lietuviai daugiau nieko ir nebežina, kaip tik dirbti ir melsties, kaip tik užlaikyti bažnyčias ir skaitytojus.

ir kunigus ir pastarųjų suatsidėjimu klausyti.

Net miela girdėti apie tokiuos brolius lietuvius, kuriuos socialistai taip daug "garbina." Nes tai reiškia, kad tokie lietuviai, kurie neklauso socialistų laikraštėlių tautizmo, tikrai gali skaityties susipratusiai lietuviams, pamylusiems dorą, savo prabocių šventuosius palikimus.

Tas pat socialistų laikraštis iš džiaugsmo negali tverti, kad kituose miestuose ir miesteliuose, kur nesama tų nelaimingų anglekasyklų, lietuvių tarpe esąs žymesnis nuošimtis apšviestiesnių. "Apšviestaisiais" darbininkais socialistai vadina tuos lietuvius, katrie su pamėginu skaito ir kitiems perša skaityti jų šlamštus, kuriuose išjuokiamas tikėjimas, dergiamas Dievo vardas, bjauriojama katalikiškoji dvasiškija.

Tokie "apšviestuliai" beskaitydami socialistiškus raštus, kaip jau visiems abelnei yra žinoma, pavirsta tiesiog keturkojais sutvėrimais ir jie laikui bėgant pasidaro netik netinami draugijos nariai, bet net kenksmingi, jei jau ne visai pavojingi.

Nes tik dirstelkime, ką tokie socialistų šlamštų skaitytojai išdarinėja. Atsimename labai gerai Cicero, Illinois, socialistus, katrie šventvagiškai išniekina, o gal dar ir dabar niekina, katalikų Bažnyčios bažnytinius rubus. Juk taip nedorai negalėtų pasielgti nei didžiausi priešai. Tačiau taip elgiasi tie, katrie sau "apšvietimą" semia iš socialistų šlamštų.

Antai vėl "Darbininke" štai ką skaitome apie socialistų "apšvietimą":

"Brightono socialistų lyderis ir jo pakalikai, kaip spėja žmonės, norėdami atkeršyti katalikui Stasiui Zakauskui už jo nepritarimą jų darbams, naktį iš subatos ir nedėle, rugpjūčio 26 dieną ant stovinčios ties Zakauskio namų "Santės" stogo pakabino paveikslą su rėmais: "Kristus paskutinėje vakarienėje." Socialistai manė, kad tuo paveikslu įžeis p. Zakauską, bet labai apsiriko. Zakauskas sako, jei priešais jo stubos duris ir lango cecilikai būtų pakabinę monke arba Markso fizionomiją, tai būtų buvę biuru, bet dabar iš Kristaus paveikslu jis kaip geras katalikas tik pasidžiaugė. Gaila tik, kad padorus paveikslai valkiojasi po "cecilikų" nešvarias rankas. Savininkai tokių dalykų privalėtų pridaboti šventus paveikslus ir neleisti jų cecilikams valkioti."

"Katalikus Kristaus paveikslu cecilikai vargiai kada galės įžeisti. Lai jie savo kerštui parodytų keletą monkių pagaminą, tuomet gal cecilikai ir sulauks pagėdaujamų tikslų."

Matote, koks socialistų "mokslas" ir kaip jie savo laikraščiais "apšviečia" skaitytojus.

Popiežius Benediktas XV.

Dabartinės karės kruvinos malonės ir taikos reikalingumas TUOJAUS.

(Žiur. "Draugo" No. 205.)

Popiežiaus Benedikto XV taikos pasiūlyjimas — geriausia proga užbaigti karę

Vakar, šioje vietoje, buvo mėginta išrodyti, kad labiausiai pageidautina taika, tai prezidento Wilsono prieš Kalėdas pasiūlyta "TAIKA BE PERGALES," nes ji bus abiem pusėm GREITA, TEISINGA, GARBINGA IR TVIRTA.

Taika be pergalės, kaip tokia, atsiektina TIK lygių derybų keliu ir tos derybos privalo invykti TUOJAUS, kadangi pripažinus p. Wilsono pirm siūlytą taikos rūšį nėra nei mažiausio protingo išrokavimo tėti karę nors ir vieną valandą.

Bet jokių derybų negalės būti, nepadarius priėmiamų arba inžanginių sutarčių delei taikos konferencijos.

O savu keliu, taikos konferencijos negali būti iki tol, kol kas nors nepakvies kariaujančių valstijų taikintis ir nenudrėdys toms deryboms abelnos programos. Arba — kitais žodžiais tariant — kaip kiekviename sumanyme, taip ir taikos konferencijos sumanyme, privalo būti sugestija.

Didžiai linksma yra pažymėti, kad dabartinėje valandoje kariaujančios valstijos TURI puikiausią progą susirinkti apie taikos konferencijos stalą ir pradėti taip ilgai laukiamas derybas delei karės užbaigimo.

Tą visai žmonių GEISTINĄ IR BUTINAI REIKALINGĄ SUGESTIJĄ TAIKOS KONFERENCIJAI DAVĖ POPEŽIUS BENEDIKTAS XV, kuris, kaip žinota, neseniai išsiuntinėjo visų kariaujančių valstijų valdovams pakvietimą kuogreičiausiai baigti žmonių žudymo negarbingą ir baisų darbą.

SUNKU ATRASTI KITĄ TAIKĄ VERTINGĄ, TAIKĄ INSPUDINGĄ IR TAIKĄ TINKAMĄ SALTINI KARĖS BAISENĖBES NUMARINTI, KAIP APAS-TALIŠKAS SOSTAS.

Popiežiaus vieta tarptautinėje politikoje neturi sau lygios.

Jis yra krikščionijos galva amžinos Katalikų Bažnyčios pavydalu, Kuri turi milijonus maldingų pasėkėjų beveik kiekvienoje dabar kariaujančioje šalyje.

Bet drauge jis yra ir didelė diplomatiška galybė, vienas iš Europos valdovų, pas kurį valstijos siunčia savo ambasadorius ir ministerius.

Taigi, svarstant Vatikano garsiąją taikos notą, mes privalome žiūrėti į popiežių netik kaip į garbingą Bažnyčios Kunigaikštį arba Rymo Vyskupą, bet ir kaip į viešpatystės vyrą ir gabų diplomata, apie kurio neutrališkumą geros valios žmogus negali nei kiek abejoti.

Vadinasi, Benedikto XV stebėtinai brangame istoriškame dokumente taikos reikale sąžiningai elgianties butinai reikia atskirti 2 dalykus: tikėjimišką jo pusę ir politišką, kurios lygiai yra LABAI PRAKILNOS, PROTINGOS, TEISINGOS IR NUOSIRDŽIOS.

Popiežius, kaip Šv. Petro Apaštališko Sosto inpedinys, gražiausiais žodžiais ir su giliausiu nusizeminimu vardu Kristaus, Kuris yra GYVASTIS, PASIGAILEJIMAS IR MEILĖ, prašyte prašo kariaujančių valstijų kuogreičiausiai paliauti lieti nekadtų žmonių kraują ir gyventi kuomeiliausiam sutikime, kaip ir pridėta visiems žmonėms, o tuo labiau krikščionims.

Vatikano senelis, intekdamas diplomatiniam korpu su pri Apaštališko Sosto tą, taip giliai maldingą, griaudžią ir išmintingą taikos notą, švenčiausiai pildo savo augščiausią dvasinę priedermę, kurią jam uždėjo Išganytojas.

Juk Kristus yra viso pasaulio mokytojas; Jis — teisybė ir šviesa; Jis skelbė atgimimą ir nusivalijimą; vietoje neapykantos ir keršto Jis liepė žmonėms mylėtis ir būti nusizeminusiais.

Bet KRISTUS, Kuris mokina taip gražiai gyventi, yra NEMATOMA BAŽNYČIOS GALVA.

POPEŽIUS gi yra vyriausias Kristaus vietininkas ant žemės; Jis — MATOMA BAŽNYČIOS GALVA ir užtat Jis privalo mokinti pasaulį kaip tik taip, kaip Kristus mokino.

Taigi, ir dabartinio popiežiaus, J. Šventenybės Benedikto XV, didvyriškas šauksmas "TAIKINTIES!" yra drauge ir DIEVO BALSAS kraujuose ir ašarose paskendusiam žmoniui, Kuris visa savo prigimtimi trokšta mums LAIMĖS, DŽIAUGSMO IR RAMYBĖS.

Apskritai apie popiežius, kaip apie kariaujančių taikintojus, bus paminėta žemiau, bet šioje vietoje norisi tik parašyti, kad ir Benedikto XV vertas pranokėjas Pijus X visomis išgalėmis rupinosi prašalinti nuo Europos padangės dabartinės karės pragarišką smėklą. Kuomet, apskelbusi Serbijai karę, Austro-Vengrija kreipėsi prie Pijaus X, prašydama palaiminti karę, tai mirštantis popiežius verkdamas tarė: "AŠ LAIMINU TIK TAIKĄ..."

Vargu surasti tinkamų žodžių, kad gerai apibūdintų ir diplomatišką popiežiaus notos dalį, kuri dabartiniame momente yra labai reikalinga ir svarbi.

Šiame taikos rašto skyriuje Jo Šventenybė, suprasdamas, kad dabar ne laikas kalbėti bendrais žodžiais, paduoda praktiškesnės sąlygas, kurios galėtų būti pamatu greitai, teisingai, garbingai ir tvirtai taikai.

Nors ATSIŽVELGIANT į militarišką, ekonomišką ir politiską kariaujančių valstijų stovį, iš Vatikano pasiūlytos taikos sąlygos yra abiem pusėm visiškai teisingos ir kiekvienas geros valios protaujantis žmogus privalo su jomis sutikti, bet popiežius griežtai nereikalauja, kad jas priimtų taip kaip yra, bet tik pažymi, kad jo nuomone tokios sąlygos būtų teisingiausios ir lengviausiai atsiekiamos.

Kariaujančių valstijų atstovai, suvažiavę kongresan, patys galutinai padarys tokią taikos sutartį, kokia jiems tiks, o popiežius tik kviečia juos kuogreičiausiai suvažiuoti ir pataria pasinaudoti svarbesniomis jo teisingos taikos mintimis.

Tokių tinkamų sąlygų pasiūlyjimas dar ir delto labai svarbus ir naudingas dalykas, kad prablaivins tarptautiską politiską padangę.

Ši popiežiaus nota versta verčia visas kariaujančias valstijas be jokių išsisukinėjimų ir dviprasmių, žvangančių sakinių, AIŠKIAI IR GRIEŽTAI PASAKYTI, KOKIE JŲ TIKRI KARĖS TIKSLAI.

Nors BAŽNYČIOS VADAS DARBUOJASI ŽMONIJS GEROVEI BEŠALIŠKAI, NUOSIRDŽIAUSIAI IR PROTINGIAUSIAI, bet vis gi atsirado tokių neišmanėlių, kurie su įnirsimu ėmė drapstyti purvus ant Jo ir nesąžiningai kritikuoti taikos notą, kurios VIE-NATINIS tikslas yra kuogreičiausiai užbaigti tą kruviną tragediją, kurioje visa žmonija yra agoniškas lošėjas ir sugrąžinti suknubusiems po vargų našta nelaimingiems žmonėms džiaugsmingas taikos dienas.

Negarbingi taikos priešininkai dažniausiai su laip kine pašai pa klaidingai pažymi, kad popiežiaus taikos nota nukalta vokiečių kalvėje ir turi aiškia antspaudą "Made in Germany."

Prinėte Jo Šventenybei pasidavimą vokiečiams, Vatikano notos šmeižėjai nedorai užsiuola buk popiežiui mažiau rupinti žmonijos gerovę, kaip savo garbę, buk jis ne kiek reik protestavęs delei Belgijos sunaikinimo ir tt.

Stebėtis tik reikia kaip menkutis tų žmonių išmanymas, kaip siauros ir smulkios jų pažiūros akyvaizdoje to baisiausio kataklizmo ir kaip pragariškai pikta jų valia.

(Tąsa 3-me pusl.)

Paprašykite savo Grosminke

SCHULZE'S BUTTER-NUT BREAD

SCHULZE'S CAKE

SCHULZE'S RYE BREAD

Made Only By
SCHULZE BAKING CO.

Pardodoma Pas visus Grosminkus

Jūsų pinigai turi būti padėti geroje saugioje valstijos bankoje

Second Security Bank

OF CHICAGO

Milwaukee Avenue
Kamp. Western Ave.

3% ant Jūsų Pinigų

Atdara Pencilėdais ir Sobatomis
4 skaisais iki 8 valandai

Skoliname pinigų ant Namų

Persinaudame pinigus į Europą ir galima gauti Laivokartes.

DABARTINĖS KARĖS KREIVINIS MALONĖS IR TAKOS REIKALINGUMAS T U O J A U S.

(Tąsa nuo 2-ro pusl.)

Tik išsivaizdinkime: šitokiam vispasauišiam skurde, kuomet milijonų žmonių kraujas ir ašaros upeliais bėga, šmeižti tą brangų žmonijos prietelį, kuris rūpinasi sustabdyti baisų-baisiausios karės darbą — tai jau yra bjauriausias dvariskas išgėrimas ir didžiausia proto tamsybė.

Kad parodytų kaip daug pas tuos žmones yra pagiežos, neapykantos, pasijos, gašlumo, blogos valios sunku surasti geresnį būdą už pakartojimą ištraukos iš popiežiaus taikos notos.

Prašau suliginti, gerbiamų skaitytojų, histeriškai piktas taikos priešininkų kalbas su tais prakiliiais ir inspujingais žodžiais, kuriais Šv. Tėvas baigia savo atsiliepimą į kariaujančių valstijų viršininkus:

"Taigi, darydami tą pasiūlymą jums, kurie šioje valandoje laikote savo rankose likimus kariaujančiųjų tautų, mes norime matyti jų priėmimą ir norime patirti Jūsų atsakymą greitu laiku, kadangi baisioji karė kas kart labiau rodo virsta betikliau žmonių žudymu.

Visas pasaulis pripažįsta, kad armijų garbė abiejose pusėse yra nepažeista. Taigi prilenkite ausis prie mūsų maldavimo. Priimkite brolišką pakvietimą, nes ji jums siunčiame Dievo, Išganytojo vardu, To, kuris yra Taikos Kunigaikštis. Atsiminkite didžią savo atsakomybę Dievui ir žmonėms.

Nuo Jus valios priklauso ramybė ir džiaugsmas nesuskaitomų šeimynų, gyvybė tukstančių jaunų vyrų; trumpai sakant, laimė žmonių, kuriems Jus turite tiesioginę priedermę užtikrinti gerovę.

Tegul Dievas jums inkvėpia nutarimą, sutinkančią su Jo švenčiausia valia. Tegul Dievas padaro, kad jus, pelnydami džiaugsmingą savo laikų pritarimą, ateities gentkartėse turėtumet šviesų taikos veikėjų vardą.

Mes-gi iš savo pusės stipriai susivieniję maldose ir atgaliose su tomis tikinčiomis dūšiomis, kurios trokšta taikos, meldžiame jums iš Dievo Dvasios patarmės ir šviesos."

Matote, ašaros valgo skruostus skaitant tą nuoširdžią, išmintingą ir labai gražioje formoje sustatytą notą, kad atneštų žmonių giminei džiaugsmą ir gerbuvį. Iš kiekvieno jos žodžio tryška popiežiaus Benedikto XV STEBĖTINAS ŠIRDIES GERUMAS, KRIKŠČIONISKIAUSIAS DVASIOS PRAKILNUMAS IR POETISKIAUSIAS JAUSMŲ ŠVELNUMAS.

Užtat, nepritariu Šv. Tėvo išganydam žygiui sutaukinti kariaujančias valstijas ir lieti pykčiausių šmeižtų tulžį ant to brangaus, iškilmingo ir inspujingo istoriško dokumento, tai reiškia atsakyti nuo vardo protingo žmogaus, naudingo piliečio ir ištikymo patrioto.

Kitos šviesios žvaigždėlės tamsioje padangėje.

Po šituo antgalviuku norėčiau pakalbėti apie kitus popiežius, kurie netik bandė sutaukinti kariaujančius, bet kuriems ir pavyko tas šventas darbas.

Nors laiko ir vietos trukumas neleidžia plačiau šių indomų dalyką panagrinėti, bet truputį paminėti apie popiežius, kaip taikintojus, man rodo labai tiktų šiame momente ir šioje vietoje.

Nesiekiant į pačių pirmųjų metašimčių po Kristaus gimimo, atsiskleiskime, kad ir penkto metašimčio istorijos lapus.

Tais laikais baisiausia buvo barbariška tauta vardu gunnai ir jų vadas Attila. Visi Europos gyventojai taip buvo inbauginti galingais ir labai žiauriis gunnais ir jų barbariškiausiu vadu, kad minios tamsesnių žmonių išgąstingai kalbėdavo, buk kur Attila atsistoja, ten net žolė neauganti. Taigi, tie gunnai, Attilos vedami, baisiausiai nuteriojo siaurinę ir vakarinę Europą ir nuo Reino paupii keliavo viską pakelįj naikindami Italijon, artindamies prie Rymo. Tuomet, Rymo imperatorius Valentijonas III kreipėsi prie popiežiaus Leono Didžiojo, prašydamas išgelbėti Rymą nuo pražuties. Šv. Tėvas sutiko ir, žymiausių rymėnų lydimas, nuėjo už miesto, kad sulaukytų laukinės gajaus. Pasikalbėjimas su Attila invyko pastarojo stovykloje prie upių Mincio ir Po. Kaip ten buvo istorija rodo nepažymi, bet gana to, kad perkalbėti barbarai sugrįžo prie Dunojaus ir tokiuo budu turtingas Rymas išlyko nepaliestas.

Dėkingi Rymo gyventojai, sužinoję, kad jau jiems negresia pražūtis nuo laukinių barbarų intuzimo, vietoje cirkų bėgo į bažnyčias ir verkdami meldėsi už popiežių Leoną Didįjį, kaip už Rymo išgelbėtoją.

Keletui metų praslinkus kitas laukinių tautų vadas — Genserikas — prisiartinio prie žydinčio Rymo vartų. Vėl Rymo imperatorius prašė Leono Didžiojo išgelbėti miestą. Šį sykį ir gi pavyko.

Sekantis popiežius taikintojas buvo Grigalius Didysis. Ačiū jo rūpesčiui tapo užbaigta karė tarp lom-

bardiečių ir romėnų. Bet kelias prie šitos taikos buvo labai vargingas ir derybos tęsėsi net keturius metus.

Pravartu pažymėti, kad kaip dabar kaikurie nedorai šmeižia mūsų brangų taikintoją Benediktą XV, taip ir anuomet purvais drapstė Grigalių Didįjį taip pat už rūpinimąsi suteikti žmonėms taiką. Ir, kas indomiau-šia, kad ir šeštame metašimtyj (Grigaliaus Didžiojo laikuose) ir dabartiniame, dvidešimtame metašimtyj, popiežių taikintojų dergimu užsiima daugiausiai tos ypotos, kuriems karės skurdas didina kišeniis ir, kuriems užtat pageidautina, kad žmonių skerdynė tęstųsi kuoli-giausiai.

M. O'Riordan, D. C. L., D. D. savoje knygoje "The Popes as International Peacemakers" (Popiežiai kaip tarptautiški taikintojai), aiškindamas Grigaliaus Didžiojo sunkenybes sutaukinti kariaujančius lombardiečius ir romėnus taip rašo:

Didžiausias kliutis darė jam pakeliui prie taikos viešpatystės vyrai (public officials) ir Rymo ir Ravennos pirkkliai, kuriems taika reiškia nuostolis, o karė — pelnas, ir kurie labiausiai rūpinasi savo privatiškais reikalais, o ne visuomenės gerove, kuri jiems patikėta ugdyti. Jie taip toli nužengė savo pyktume, kad net išdrįso Ravenoje išlipdyti apgar-sinimus, kuriuose primetama popiežiui niekšiški tikslai bandyme sugrąžinti taiką."

Pavyko takintojo rolėje ir popiežiui Zakarijui aštuntame metašimtyj; jo inpedinys Steponas II pasekmingai taikė vėlyvesnės karės lombardiečių ir romėnų; popiežius Leonas IX vienuoliktame metašimtyj sustabdė karę tarp Vengrijos karaliaus Andriaus ir Vokietijos imperatoriaus; o popiežiai Grigalius VII, Innocentas III ir Mikalojus III nuolat su pasisekimu stabdė kares tarp Italijos gyventojų.

Paskutinis pasekmingas popiežius taikintojas buvo Leonas XIII. Jo išmintingą žygi atsimena ir daugelis gyvenančių dabartinėje valandoje.

Popiežiui Leonui XIII 1885 metais pavyko sutaukinti Vokietiją su Ispanija. Šis popiežiaus darbas juo labiau gerbtinas, nes Vokietijos karė su Ispanija greičiausiai but invėlusi visas didžiasias Europos valstijas į žmonių žudymo organizuotą darbą.

Dalykas dėjosi šitaip:

Vokietija supyko su Ispanija dėl Karalinos salų, kurių norėjo vieni ir kiti. Garsusis "geležinis kancelieris" Bismarkas, suprasdamas, kad patiems sunku bus gėnuoju išristi ginčą, 23 rugsėjo 1885 m. kreipėsi prie popiežiaus Leono XIII, prašydamas, kad Jo Šventenybė juos sutaukintų. Popiežiaus nusprendimas gauta 22 spalį, kuris, anot prieškatalikiško italų laikraščio "Riforma", — "išgelbėjo garbę vienių ir apsaugojo teisės kitų; pagodojo praeitį ir aprupino ateitį."

Didžiai geistina, kad taip pavyktų ir Benediktui XV.

"Palaiminti taikintojai, nes jie bus vadinami Dievo vaikais." (Mat., V, 9.)

(Bus daugiau.)

Kaz. Gineitis

GYČIŲ MILICIJOS KLAUSIME.

Atsakymas kun. A. Dexniui.

"Darb." kun. Dexnis neteisingai įtarė porą asmenų. Butent: "Prie panaikinimo tos rezoliucijos, kad ir nenoromis, prisidėjo vienas kunigas svečias, kurio kalba buvo nepageidaujama delegatams; o labiausiai tą pasukubino kalba jauno kunigėlio, kuris paskutinis tą nuomonę išreiškė ir tiktai dėlto išreiškė prieš miliciją, kad nebūti vienos nuomonės u kun. Kemėšiu."

Tamsta, kun. Dexni, rimtai pamąstyk — ar tik neprieštarauji patsai sau. Kun. svečias, kurio kalba buvo nepageidaujama delegatams ir jaunas kunigėlis, kurs delto išsireiškė prieš miliciją, kad "nebūti vienos nuomonės su kun. Kemėšiu" taip pavarė prieš milicijinę agitaciją, kad tapo didžiūmos balsų išbrauktas nē iš konstitucijos milicijos paragrafas. Gi, ar

kun. Kemėšis tylėjo? Ir kada jau buvo nubalsuota išbraukti iš konstitucijos milicijos klausimą, kun. Kemėšis griebėsi už vyčių konstitucijos ir šuktelėjo, kad nubalsavimas nelegališkas, kad konstitucijos perrašinymui reikia dviejų trečių dalių balsų. Gi konstitucijoje nesuradęs to punkto prispyrė tuč-tuojaus įvesti konstituciją dviejų trečių dalių balsavimo reikalą, ir kada buvo tas priimta vienas balsai, — kun. Kemėšis tu mi pasinaudodamas antru atvėju pradėjo prirodinėti, kad pirmasis nubalsavimas (t. y. apie milicijų klausimą panaikinimą) nelegalis, kad tam panaikinimui reikia dviejų trečių dalių ir tt. Tada ir aš kalbėjau ir kiti netylėjo, kadangi kun. Kemėšis paskutiniuotu nutarimu norėjo naudoties, kad išardžius pirmuosius nutarimus.

To nepaisant primetama bėda "keletui karštuolių."

Tas jaunas Tamstos minimas kunigas yra buvęs ar ti pusantų metų karės laukuose, ir geroką laiką sėdėjęs tranšėjų viduryj. Jis matė motinų alpimą ir kareivių vaitojimus. Niekas čia negali gyvai nupasakoti ar išsivaizdinti, koks ten yra pragaras. Kad suprasti visas karės baisenybes reikia pačiam ten būti. Dabar gi, pasauliui sukrtus kalbėti apie galutiną nusi-kratimą milicijos ir įvedimą pastovios taikos ir tas "jaunas kunigėlis" tam pritaria. Ir jeigu prisiečių lietuviams gintis nuo priešų, butų tas kas buvo Lincoln'o laikais, ty. visi, kas gyvas, mestų arklus ir plunksnas, petys į petį — už tėvynę!

Gi dabar po karej Lietuvoje darys tvarką Lietuvos valdžios nusamdyti policistai. Jei gi vyčiai lavinsis kariško miklumo su tikslu įvesti Lietuvoje tvarką, neužmirškim, kad gali pradėti lavinties ir socialistai su visokiais tautininkais irgi su tuomi pačiu tikslu. Šiandien su tais visais pešamies tik laikraščiuose ir prakalbėse, o tada gal mušimės su šautuvais. O pasaulis tik, stebėsis lietuvių "didvyriškumu."

Tamsta sakai "pirma nuneskite nuo krutines vyčių emblemą karžygi — Vytį, o paskui išbraukite iš konstitucijos miliciją." Reiškia ir mergaitės turi tvėrtis už karabinių ir kardų, turi pratinčios prie tų žiauriųjų gin-klų kadangi ir jos nešioja vyčių emblemą. Vyčiai susi-organizavo ir skaitlingai auga ne su tuo tikslu, kad buti priverstiniais kareiviais ar nors kad ir "stražninkais."

Gerai, jei jau Tamsta, taip nori, kad vyčiai butų mokinami milicijos muštry, tai pamėgink pats Tamsta tvėrti vyčių milicijos kupeles. Mes Tamstos darbui nesipriešinsime, tik žiūrėsime kaip Tamstai tas darbas seksis.

Kun. N. Pakalnis.

NAUJAS LAIKRASTIS

"GARSAS"

"GARSAS" čia kas ketver-gas didelių 8 puslapių, 7 kol., formatu.

"GARSAS" yra vienu geriausių ir svarbiausių Amerikos lietuvių katalikų laikračių.

"GARSAS" sandarbiuoka gausiausių Amerikos lietuvių rašytojų, publicistų, visuomenininkų.

"GARSAS" prenumerata meta-mis \$1.50, pusm. — \$1.00.

"Garsas"

456 Grand Str.
Brooklyn, N. Y.

A. A. SLAKIS ADVOKATAS

Miesto Ofisas: Room 324
19 So. LaSalle St., Chicago, Ill.
Tel. Randolph 5244

Gyvenimo vieta
2335 So. Halsted Street
Tel. Drovers 5226

Pasarga

Mums yra pranešta kad nekuriose kavinese, restoranose alus tapo pardavine-tas po priedanga populariško blaivaus gerimo Bevo.

Šie raportai yra tikri ir tas mus pri-vers pradėti prieš juos veikti.

Gerimas Bevo turi parama VALDŽIOS IR VALSTIJOS. Kuomet Jis buvo dirba-mas kad butų blaivus ir gardus gerimas žmoniem Bevo yra pardavinėjamas TIK-TAI BUTELIUOSE, mes patys juos supi-lame į butelius ir turime specialius viršus, kad apsaugojus imitaciją.

Mes nepraleisime tos progos kad su-gavus tuos kurie nori imituoti Bevo, ge-rai nubausti kad užlaikius gera varda.

Šiuomi mes persergstame kad mes ne-parduosime savo produktų tiems kurie norės Bevo imituoti.

ANHEUSER-BUSCH BREWING ASSOCIATION

Detroito Muzikos ir Dainų Miletojam Domai!

Lietuvos Vyčių 79 Kuopos

[Šv. Jurgio Parap.] Choras

Rengia labai gražų ir turiningą Koncertą

Rugsėjo-September, 8 d., 1917 m.

Šv. Jurgio Parap. Saleje

8 val. vakare

Įžanga 25c. Ypatai.

Programė dalyvaus TRIS CHORAI ir ŽYMLIAUSI DETROITO SOLISTAI, DAINININKAI, MUZIKAI, MONOLOGISTAI, DEKLE-MATORIAI, VIETINIAI IR KITI MIESTŲ KALBĖTOJAI.

Vienu žodžių sakant, bus tai koncertas labai puikus ir įspudin-gas. Tikslas to vakaro bus paaikšintas laike koncerto, kas irgi priduos nemažą gyvumo ir antpuiką.

Taigi visi Detroito muzikos ir dainų miletojai, yra nuostolžiai kviečiami atsilankyti, nes tai bus DETROIT'e pirmas taip įspudis, su visokiais įvairumais koncertais.

Visus nuostolžiai kviečia

CHORAS.

LABAI GERA PROGA ROMINGIAM PIRKTI FARMA. Aš esmi priverstas parduoti greitai laiku labai puikiai FARMA, delto man prisieina etti į karę. Farma yra 80 mylių Chicago ir vienu mylia nuo miesto, 80 akrų žemės, staba del gyvenimo ant 2-ju augstų, 6 ruimai, daržinė javams, padargų namas, vištynėlia 150 pėdų ilgumo. Sklepas del valgių užlaikymo. Puikus gyvulių, naras ir plukci cemento del žasų užlaikymo. ...Pirgais arba mainyji į property, Cicero arba West of Kedzie ave.. Atsilankite per laisla!

DR. J. SHINGELMAN, 1229 So. 49th ave., Cicero, Ill.

AUKSUOTI ROŽANČIAI

Užlaikome Ro-žančių dideliam pasirinkime įvai-riose spalvose karolių, kurie yra pargabenti iš Europos. Pasiskubinkite su užsakymais. Greitai gali iš-sibaigti. Turime taip-gi maldak-nygių spausdin-tu Tilžėje, Vil-niujė ir Ameri-koje.

No. 1437. Karoliai įvairių spal-vų. Reikalauant paminėkite ko-kios spalvos pagėdinate. Len-cigelis ir kryželis stori auksu-oti kalna su prisitintymu 75c. No. 1438. Balto Akmenelio ka-roliai. Stori auksuotas lenču-gelis ir kryželis. Gwarantuoti ant 5 metų. Kalna su prisitintu tik \$1.25

No. 1439. Galima gauti įvairių spalvų karoliais. Kryželiai "Ho-man Gold". Gwarantuoti ant 5 metų. Kiekvienas atskirai jė-das gražioje dėžutėje. Paikiau-si dovana deli giminių. Su pri-sitintimu \$2.00

Užsakant paminėkite numerį ir kokios spalvos norite. Pinigus galite siųsti isperkant Money Order, registruotame laiške, arba viencentiniis krastos ženkliciais. Adresuokite:

DRAUGAS PUBLISHING CO.

1800 W. 46th Street

Chicago, Ill.

CHICAGOS ZINIOS

Pentadienis 31 rugpj.
Sv. Raimundo Nonnato išpažintojo, Nonnatus lotyniškai reiškia negimusį. Jis neužgimė, bet gydytojai jį išmė iš mirusios motinos išėjęs. Tai buvo 1204. Užaugęs jis tapo vienuoliu. Pasižymėjo mokslu, dorybėmis ir protingumu. Užsime helaisvį šprikimū iš turkų vergijos. Mirė 1240.

Šeštadienis, 1 rugsėjo. Sv. Egidijaus Atonečio. Jis buvo karališkos giminės. Mirus tėvams, išdalino visą jį palikimą pavargėliams, o pats nukeliavo pas sv. Cezarijų mokintis dvasiškojo gyvenimo. Po dviejų metų atsiskyrė nuo jo ir gyveno tyruose. Paskui prašant Galij (Prancūzų) karalini, tenai pastatė vienuolyną, kuriame buvo viršininku.

TOWN OF LAKE.

Iš Jaunimo gyvenimo.

Rugpjūčio 29 d. š. m. Davis Sq. parko svetainėje, L. Vyčių skyrius turėjo susirinkimą. Šį kartą susirinkusieji svarstė labai daug naudingų sumanymų. Be kitko plačiai kalbėta apie rengiamą vakarą, kuris įvyks spalio 14 d. Bus suvaizdinta "Gyvieji nabašniniai". Paskui nutarta patalpinti laikraštyn savųjų grupės pavelslą.

Uždarius susirinkimą, jaunimas puikiai pažaidė lietuviškus žaidimus. Jaunoji Onytė.

CICERO, ILL.

Vietinė Moterų Sąjungos kuopa smarkiai veikė. Ji turi vakarinius kursus, kuriuose mokinama rankų išdirbinių, kaip tai: mezgimo, siuvimo ir kitų įvairių darbų. Cicero moteris matyt pradeda susirasti, nes skaitlingai renkasi į pamokas ir rašosi į Sąjungą.

Nedėlioje, 2 d. rugsėjo viršmūnė kuopa rengia vakarėlį Sv. Antano parapijos svetainėje, 7-30 val. vakare. Vakarelis bus įvairus. Bus dainų, lošimų, prakalbų ir kitų pamarginimų.

Užprašome skaitlingai atsilankyti visus, o mes iš savo pusės pasistengsime svečius užganėdinti.

Pirm. A. Jakavičiūtė.

TOWN OF LAKE.

Didelės prakalbos.

Nedėlioje, 2 rugsėjo, 1917 m., 7-30 val. vakare bus didelės labdarinių prakalbos Sv. Kryžiaus parapijos svetainėje.

Be prakalbų taip gi bus įvairių pridėkų.

Prakalbos yra rengiamos delei išleidimo auklėtojų moksleivių, kurių Sv. Kryžiaus parapijoje randasi gerokas būrelis.

Užtat, broliai ir sesutės yra kviečiami prisidėti prie

labdarinių daro ir atsilankyti į šį vakarą.

Kalbėtojas žada būti chiegiotis. Turime vilties, kad Town of Lakečiai noriai atsilankys į minėtą vakarą.

Vakaras bus be įžangos. Po prakalbų bus aukų rinkimas našlaičiams.

CICERO, ILL.

Darbininkų prakalbos

Darbininkų dienoje (Labor Day), t. y. 3 d. rugsėjo, L. D. S. 49 ko. rengia didelės prakalbas. Kalbės Dr. Rutkauskas ir moksleivis Pr. Juras. Apart prakalbų, bus ir programa iš lošimų, dainų, duktų, solo ir t. t. Bus loša "I karužė jo-jant."

I šį vakarėlį kviečiame visus vietinius ir Chicago darbininkus ir darbininkes, kam tik rūpi darbininkų gerovė. Daug ką galėsite pasimokinti ir linksmai laiką praleisti.

Kviečia Rengėjai.

TOWN OF LAKE.

Čia tarp 46 ir 47 So. Paulina gatv., yra vienas įtariamų lietuvių šeimininkas, kurio moteris pyktina savo vaikus ir kaimynus. Pasak kaimynų pasigėrusi ji ima kolyti savo paaugusią dukterį priešiniais dorybė žodžiais.

Petruneles Zentas.

SKAITYKIT IR PLATINKIT

"DRAUGA"

LAIKAS VISIEMS PRIE ŠVIESOS

Jei trokšti įgyti tikrą šviesą, užsakyk laikraštį

"ŠVIESA"

kuri skaitydama pats apšviesti ir kitam galėsi prie šviesos parodyti kelią

"ŠVIESA" rašo labai daug pamokinančio apie žmogaus pažangumą.

"ŠVIESA" daugiausiai rūpinasi išganingos blaivybės reikalais.

"ŠVIESA" kainuoja metams tik 50 centų.

Visokiais reikalais kreipkitės adresu:

"ŠVIESA",

Waterbury, Conn.

46 Congress Ave.,

"TIKYBA ir DORA"

Laikraštis leidžiamas Kunigų Marijūnų Chicagoje
eina du kartu | mēnos

Rašo apie tikėjimo dalykus, paduoda žinių iš katalikų visuomenės gyvenimo, duoda atsakymus į visokius užklausus iš tikėjimo ir doros srities.

KAINA METAMS: \$1.00; vieno numerio -- 5c. Agentams už metinę prenumeratą duodame 30c., už pavienius numerius po 2c.

Adresas:

"TIKYBA IR DORA"

1631 W. North Ave. Chicago, Ill

Kas nori gauti vieną numerį, turi atsiųsti 1c. krasos ženklelį.

MILŽINIŠKA
IŠKILME

Albany, N. Y.

Pašventinimas ir padėjimas kampinio akmens šv. Jurgio naujos lietuviškos bažnyčios bus,

Rugsėjo [Labor Day] Sept. 3-čią d., 1917

3 val. po pietų

Ant kampo Thorton Livingston Avenue

Šioje iškilmėje dalyvaus Jo Mylista Albany'os Vyskupas Thomas F. Cusack su daugybe sveikintųjų ir lietuvių kunigų.

Todėl nuoširdžiai užprašome visų aplinkinių miestelių ir Albany'os lietuvių ant šios iškilmės dalyvauti.

KUN. K. F. ŠATKUS.

BALIUS DIDELIS BALIUS!!

PARENGTAS

Dr-stes Šv. Marijos Panos Rožancavos

Panų ir Moterų

Nedėlio Rugšėjo (Sept.) 2 1917 m.

Sv. Jurgio Parap. Saloje 32 ros ir Auburn Avenue

IZANGA 25c. VPATAI PRADŽIA 6 VAL. PO PIETŲ.

Šiame vakare griež puiklausia muziką, bus geriausi pastilinksiminiai. Kas tik gyvas vis ant baliaus.

Kviečia

KOMITETAS.

Akių, Ausų, Nosies, Gerklės ligos gydymas per Chicago. žymų Specialistą, kuris jau 20 metų PRAKTIKUOJA ANT STATE GAVES.

Turi rekordą tūkstančių išgydytų pacientų.

Kreivios akys ištaisomos be jokio skausmo.

Tonsilų išplaukimas.

Nosies obstrukcijos pašalinimas.

Kurtumas — Ausyse skambėjimas pašalinamas.

Galvos skaudėjimas ir kataras išgydomas.

Akinių pritaikimas.

DR. F. O. CARTER,

120 S. State St., anr 2-ry lubu

Antros duris nuo The Fair krantuvės

VALANDOS: nuo 9 iki 7; Nedėliomis nuo 10 iki 12.

APSAUGOKITE SĄVE
APSAUGOKITE
SAVO DRABUŽUS

Kiekviena karta trinate drabužius Jus plesiate netik savo drabužius bet ir sveikata. N. R. G. (energy) Skalbinimo Plytelės išskalbina puikiai drabužius. Tikrai reikia įvesti drabužius į katalą, paviršinį dešimtis minutų išimti iš katilo ir išskirti. Paprašykite savo groserininko kad duotų jums sampeli dykai. Parquhar Moon Mfg. Co., Room 1107 140 W. Van Buren St., Chicago. Šis vaizbaženklis yra Jūsų apsauga.

DYKAI \$12.00 VERTĖS.
Žodynas Anglų, Rusų, Prancūzų ir Lotynų kalbų; 470 puslapių; 7000 spalvotų iliustracijų; 4000 geografinių dalykų. 14000 biografinių aprašymų; taisyklės ištarimui ir parašymui žodžių. Mes pasiūsiame jums šita žodyna dykai su 12 didelių įvairių firmų katalogu. Prisiųskite mums 28 centus apmokėjimui siuntine lėš.

LEWIS NELSON. (35) Box 187 Bremerton, Wash.

Vyriškų Drapanų Bargonas

Nauji, neatimti, daryti ant užsakymo siutai ir overkotai, vertės nuo \$30 iki \$50 dabar parduoda po \$15 ir 25 dol.

Nauji, daryti gataviui nuo \$15 iki \$35 siutai ir overkotai, nuo \$7.50 iki 15 dolerių.

Pilnas pasirinkimas kailių pamuštų overkotų.

Visai mažai vartoti siutai ir overkotai vertės nuo \$25 iki \$85, dabar \$5 ir augščiau. Kelnes nuo \$1.50 iki \$4.50. Valky siutai nuo \$3.00 iki \$7.50. Valizos ir Kuperal.

Atdara kasdien, nedėliomis ir vakarais.

S. GORDON, 1415 S. Halsted st., Chicago.

DIENRAŠTIS "DRAUGAS"

Kituose miestuose Kainuoja tikrai

\$4.50

METAMS CHICAGOJE \$6.00

ANT RANDOS.

\$65.00 neužmokėta randa už laikymą \$350.00 piano. Jeigu užmokėsi \$65.00, gausi minėtus pianus. Atsiųskite į Piano Storage House, 1451 W. Madison St. Atidara vakarais

NORTH SIDE Reikalaudami kambario del pagyvinto mokesčio atsiųskite po No. 1626 N. Winchester Ave., ant 3-čių ubų. Turit 2 kambarius, svariai užlaikytus, del dviejų ypatų, arba gal du draugai norėtų vieną kambarį paimti.

Visi patogumai, arti gatvės ir elevatoriaus.

TAI MUSŲ DARBAS

Spausdiname Plakatus, Tikietus perstatymams, Baliaus, Pliknikams ir tt.; Programus, Konstitucijas ir kitus spausdinimo darbus. Darbus atliekame gražiai, greitai ir pigiai. Musų spaudtuvė pripildyta naujausiomis mašinomis ir naujausio stiliaus raidėmis.

Pavedo mums savo bile koki spaudos darba nesigailėsit

DRAUGAS PUB. CO.

1800 W. 46th St., Chicago, Illinois

Išejo iš Spaudos

"APMASTYMAI VISIEMS METAMS IR ŠVENTĖMS"

Dvi stambi knygt, po 500 puslapių.

Drutal audeklu apdarytos \$3.00 Popieros viršeliai \$2.50

DVASIŠKOJO GYVENIMO VADOVĖLIS.

Audeklu apdarytas \$1.00 Popieros viršeliai \$0.75

Galima įs gauti "Draugo" spaudtuvę, 1800 W. 46th St., Chicago, Ill. ir pas Kun. A. Stanulkyne, 2034 West. 67th St., Chicago, Ill.

ANT PARDAVIMO.

EXTRA.

Jauna pora priversta paaukauti savo puikius, beveik naujus rakandus už retai pigių kainų, \$160.00 seklyčios sedas, ilvus skėrus už \$35. Vėhansios mados valgomosio ir miegamojo kambario rakandus, 2 puikni divonai, davenport, taipgi \$525 pianu su 25 m. gvarancija už \$115 ir \$225 Vietrola su brangiais rekordais už \$400.00. Šis yra retas pigumas ir jums apsimokės patirti nežiurint kur jus gyvenat. Viskas vartota vos 9 savaites. Parsiduoda taipgi po viena. Atsiųskite tuojau. Gyvenimo vieta: 1922 So. Kedzie Ave., arti 22-ros gtv., Chicago, Ill.

REIKALINGA Pardavėja. Gera vieta gerai merginai, atsiųskite: BANKS COFFEE STORE 1836 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

TUOJ reikalingas vargonininkas moksą atsakanciai savo amatui ir galis vesti chorą. Pageldanting nevedes. Platusių informacijų delei atsiųskite: REV. FR. J. RUSIS, 1390 W. 15th Ave., GARY, IND.

Pardavėjas — Aš ieškau gero Lietuvis kuris dirbtų mano office. — uždarbis neapbrėžinotas — pamatykite mane: E. W. ST. CHARLES, 1306 North American Bldg.

Reikalingas pardavėjas — dideli proga padaryti gerus pinigus — klanskite: MR. KINNEY, 176 West Madison St.

Reikalingas vyras kuris norėtų dirbti šešias valandas į diena gali padaryti gerus pinigus atsiųskite: 723 Continental & Commercial Bank Building. Subatė: nuo 1 iki 6 val. vakare.

Phone Kensington 3521

Dr. E. G. KLIMAS LIETUVIS GYDYTOJAS

2700 E. Ann St. Philadelphia, Pa.

Phone Kensington 3521

Dr. E. G. KLIMAS LIETUVIS GYDYTOJAS

2700 E. Ann St. Philadelphia, Pa.

Phone Kensington 3521

Dr. E. G. KLIMAS LIETUVIS GYDYTOJAS

2700 E. Ann St. Philadelphia, Pa.

Phone Kensington 3521

Dr. E. G. KLIMAS LIETUVIS GYDYTOJAS

2700 E. Ann St. Philadelphia, Pa.

Phone Kensington 3521

Dr. E. G. KLIMAS LIETUVIS GYDYTOJAS

2700 E. Ann St. Philadelphia, Pa.

Phone Kensington 3521

Dr. E. G. KLIMAS LIETUVIS GYDYTOJAS

2700 E. Ann St. Philadelphia, Pa.

Phone Kensington 3521

Dr. E. G. KLIMAS LIETUVIS GYDYTOJAS

2700 E. Ann St. Philadelphia, Pa.

Phone Kensington 3521

Dr. E. G. KLIMAS LIETUVIS GYDYTOJAS

2700 E. Ann St. Philadelphia, Pa.

Phone Kensington 3521

Dr. E. G. KLIMAS LIETUVIS GYDYTOJAS

2700 E. Ann St. Philadelphia, Pa.

Phone Kensington 3521

Dr. E. G. KLIMAS LIETUVIS GYDYTOJAS

2700 E. Ann St. Philadelphia, Pa.

Phone Kensington 3521

Dr. E. G. KLIMAS LIETUVIS GYDYTOJAS

2700 E. Ann St. Philadelphia, Pa.

Phone Kensington 3521

Dr. E. G. KLIMAS LIETUVIS GYDYTOJAS

2700 E. Ann St. Philadelphia, Pa.

Žv aigžd e

Sąvaitinis Laikraštis

išaina kas pėtynčia

Kaina metams:

Amerikoje ir Kanadoje 2 dol.

Lietuvoje ir kitur .... 4 dol.

Adresas pinigams ir korespondencijoms:

"ŽVAIGŽDĖ"

3654 Richmond Str., Philadelphia, Pa.

JOSEPH C. WOLON

LIETUVIS ADVOKATAS

Kamb. 324 National Life Bldg

39 So. LaSalle St.

Vakarais 1566 Milwaukee Ave.

Central 6399

Residence Humbold 97

CHICAGO, IL.

Dr. C. Z. Vezelis

LIETUVIS DENTISTAS

Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak.

Nedėliomis pagal sutarimą.

4712 So. Ashland Ave.

arti 47-tos gatvės

NUSIPIRK MOSTIES

Tai BUSI GRAŽUSI Ją išdirba

Mentholum Co. Prieš eisiant

gult ištepki veidą mėsčia per keis

vakarus, o padarys veidą tyru ir

šviesiu baltu. Toji mostis

išima plėmus raudonus, juodus ar

ba šlakus ir pašalina visokius

spuogus nuo veido. Kaina dėžutės

50c, ir \$1.00. Pinigus gali

siųsti ir stamponais.

J. RIMKUS,

P. O. Box 36, Holbrook, Mass.

Dr. POVLAS ŽILVITIS

Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas,

3203 S. Halsted St., Chicago

Tel. Drover 7179

AKYS EGZAMINUOJAMAS

Kas turito akyse akis ir trumpe

žiūrėjimą arba galva skauda

neulaukite ligai, bet atieitkite pas

mane. Aš jums duosiu rodą ir

pririnkstu akinus. Už savo darbą

gwarantuoju arba pinigų sugrąžinsiu.

PETER. A. MILLER

2128 West 22-ra gatvė

Dr. S. Biežis

Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas

Ofisas 2359 S. Leavitt St.